

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев-уз 1/2023
28.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., против тужене Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управа за ветерину, Нови Београд, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради заштите у вези са узбуњивањем, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж уз 7/2022 од 20.12.2022. године, у седници одржаној 28.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж уз 7/2022 од 20.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Лесковцу П уз 1/21 од 28.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор правноснажно пресуђене ствари истакнут од стране заступника тужене. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је тужена извршила штетну радњу према њему као узбуњивачу и то незаконитим премештањем на ниже радно место тј. на радно место ветеринарски инспектор за здравствену заштиту и добробит животиња у звању саветник, Одсек ветеринарске инспекције са местом рада у ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину, уз умањење коефицијента за исплату личног дохотка. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се уклоне последице штетне радње – незаконитог премештања на ниже радно место и да се тужилац као државни службеник – узбуњивач распореди на радно место шефа Одсека, Одсек ветеринарске инспекције ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину, са седиштем у ..., у звању самостални саветник. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се забрани туженој вршење и понављање штетне радње и незаконито премештање са места шефа Одсека. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена на име нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола и патње настале као последица

одмазде и прогона због узбуђивања исплати износ од 100.000,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован предлог тужиоца за одређивање привремене мере којом би се забранило туженој да даље врши штетне радње, раскид уговора о раду, распоређивањем на ниже радно место, премештање и одузимање звања самосталног саветника до окончања поступка који се води пред тим судом, све док извршење не буде спроведено, с тим да извршење спроведе месно надлежни Први основни суд у Београду. Ставом седмим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 51.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж уз 7/2022 од 20.12.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против наведене пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, па битна повреда из члана 374. став 2. тачка 10. ЗПП на коју се ревизијом неосновано указује (на коју се ревидент у смислу члана 407. став 1. тачка 2. може позвати само ако је истицао у жалби, о чему у конкретном случају нема доказа). Без утицаја је ревизијски навод да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. у вези чланова 7. и 8. ЗПП у поступку пред првостепеним судом, јер ове битне повреде не могу бити разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код тужене (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за ветерину) где је обављао послове републичког ветеринарског инспектора са седиштем у ... . Сада обавља послове републичког ветеринарског инспектора на територији општина ..., ..., ... и део територије Града ... . Пресудом Управног суда У 4509/15 од 11.02.2016. године, поништено је решење жалбене комисије Владе Републике Србије бр. 11201247/15-01 од 11.03.2016. године којим је поништено решење Министарство пољопривреде и заштите животне средине – Управе за ветерину бр. 112-00-1/786/2014-09 од 22.10.2014. године, јер је утврђено да је наведеним првостепеним решењем тужилац распоређен на радно место руководиоца групе у звању самостални саветник, да је пре доношења Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радног места бр. 110-00-27/11-09 од 10.05.2011. године био распоређен на радно место шефа Одсека ветеринарске инспекције ..., Одељење ветеринарске инспекције у Управи за ветерину у звању самостални саветник, а након тога решењима Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде од 03.06.2011. године, 04.07.2011. године, 31.10.2011. године и 08.03.2014. године распоређен на радно место ветеринарски инспектор за здравствену заштиту и добробит животиња у звању саветник, које решење су поништена решењима жалбене комисије Владе Републике Србије од 23.09.2011.

године, 23.12.2011. године, 16.06.2014. године и 10.09.2014. године. Тужилац је извршио узбуњивање 2015./2016. године, обавештавањем послодавца, надлежних органа и средстава јавних информисања о неправилностима у погледу начина на који се врши обележавања говеда и вођења евиденције о обележеним говедима и противзаконитим наплатама у смислу члана 15. став 1., члана 18. став 1. и члана 19. Закона о заштити узбуњивача. Министарство пољопривреде и заштите животне средине донело је Правилник о систематизацији радних места од 17.08.2018. године. Након тога тужени је донео коначно решење бр. 112-00-24/820/2016-09 од 20.01.2020. године, којим је тужилац распоређен на радно место ветеринарски инспектор за здравствену заштиту и добробит животиња, у звању саветник, са коефицијентом 3,49, VII платна група, трећи платни разред. Пресудом Вишег суда у Лесковцу П уз 3/20 од 03.02.2021. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Нишу Гж уз 2/21 од 20.08.2021. године, утврђено је да је према тужиоцу као узбуњивачу извршена штетна радња од стране тужене незаконитим оцењивањем за 2015. годину и неоцењивањем за 2016. – 2019. годину и призната му је по том основу материјална штета у ближе означеним месечним износима, док је у свему осталом одбијен његов тужбени захтев.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право и то чланове 2, 21. и 29. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС“, бр. 128/14 од 26.11.2014. године) када су одбили тужбени захтев за утврђење да су према тужиоцу предузете штетне радње у вези са узбуњивањем и забрану туженом да их понавља, као и обавезивање на накнаду штете. Становиште нижестепених судова је да тужилац није стављен у неповољнији положај, нити је према њему учињена штетна радња доношењем решења о распоређивању од 20.02.2020. године којим је распоређен на радно место ветеринарског инспектора за здравствену заштиту и добробит животиња, у звању саветник са коефицијентом 3,49, VII платна група, трећи платни разред, јер је након претходно донетих решења о његовом распоређивању (из периода од 2011. – 2014. година), у жалбеном поступку пред другостепеним судом по тужби пред Управним судом, остварио право на распоређивање на радно место на које је био распоређен и пре доношења жалбених решења и то са коефицијентом 3,49, VII платна група. С тога се предметна решења од 21.11.2019. године и од 20.01.2020. године, која тужилац сматра штетном радњом, не могу довести у везу са извршеним узбуњивањем у току 2015. – 2016.. године, имајући у виду да је њима тужилац распоређен на послове са истим коефицијентом и зарадом, као и по претходном решењу.

Врховни суд налази да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Законом о заштити узбуњивача прописано је да је "узбуњивање" откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које им је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера; да је "узбуњивач" физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву.; да је "штетна радња" свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на

заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај (члан 2. тачке 1., 2. и 7.); те да узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту (члан 23.).

Дакле, из цитираних законских одредби следи да је "узбуњивање" између осталог откривање информација о кршењу прописа; да узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту; да је циљ узбуњивања, односно откривања информације заштита јавног интереса; да би се радња предузета од неког лица окарактерисала као узбуњивање, неопходно је да информација која се открива указује да је угрожен јавни интерес, али и да је услов за пружање судске заштите да је према узбуњивачу предузета штетна радња у вези са узбуњивањем, а не у вези са његовим личним статусом или другим његовим правима. Такође, нужно је да постоји узрочно-последична веза између радњи узбуњивања (информације) и штетне радње које је према узбуњивачу предузета. Да би та узрочно-последична веза постојала, информација која представља „узбуњивање“ дефинисана чланом 13. Закона о заштити узбуњивача, треба да претходи штетној радњи у односу узрока према последици, па се узбуњивањем не може сматрати истицање да је штетна радња у односу на тужиоца незаконита и неправилна, јер се заштита против такве радње послодавца остварује у посебном поступку чији је предмет оцена законитости одлуке послодавца којом је одлучено о праву, обавези и одговорности запосленог. Такође, неприхватљиво је да поступак узбуњивања настане тек након предузете штетне радње послодавца јер из законске дефиниције „штетне радње“ из члана 2. став 1. тачка 7. наведеног закона произилази да је штетна радња последица узбуњивања, а не обрнуто.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, не постоји узрочно-последична веза између радњи узбуњивања (унутрашњег и спољашњег) које је тужилац предузео у току 2015. и 2016. године и радње послодавца у виду доношења коначног решења бр. 112-00-24/820/2016-09 од 20.01.2020. године, којим је распоређен на радно место ветеринарски инспектор за здравствену заштиту и добробит животиња, коју је тужилац означио као штетну радњу предузету према њему као узбуњивачу. Тужилац истиче да је ова радња незаконита и неправилна, што се не може истицати у вези са узбуњивањем јер је следом претходно наведеног тужилац имао могућност да заштиту против од таквих радњи послодавца остварује у посебном поступку чији је предмет оцена законитости одлуке послодавца којом је одлучено о праву, обавези и одговорности запосленог. Такође, спорно решење о распоређивању је донето у складу са важећим Правилником о систематизацији радних места тужене, која је донела Правилник о систематизацији радних места 17.08.2018. године и истим је тужилац распоређен на радно место на које је и претходним решењима био распоређен, а сва та решења су постала коначна након што је њихова правилност и законитост оцењивана у поступцима које је тужилац водио пред надлежним другостепеним органом користећи се правом да их побија. Следом наведеног, тужилац не може да оспорава правилност и законитост ових решења у поступку заштите у вези са узбуњивањем, а није доказао да су радње узбуњивања које је предузимао у претходном периоду узрок ових решења, односно да се означене радње послодавца у виду распоређивања на друго радно место у 2020. години могу квалификовати као штетне радње у вези са узбуњивањем и да су предузете према њему искључиво као последица узбуњивања да би уживао тражену

судску заштиту у смислу члана 23. Закона о заштити узбуњивача, па је другостепеном одлуком правилно потврђена првостепена одлука.

Осталим наводима ревизије се кроз указивање на погрешну примену материјалног права заправо оспорава правилност утврђеног чињеничног стања са којих разлога се ревизија не може изјавити и понављају наводи из жалбе који су били предмет правилне оцене другостепеног суда, па су исти без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ставри.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић